

Merel voert jonge Heggemussen

Evert van Huijssteeden

In Haarlem-Noord deed zich dit voorjaar (1993) een opvallend biologisch verschijnsel voor.

De heer Piek was zeer tevreden over het feit dat in zijn tuin zowel een paartje Merel als een paartje Heggemus met broeden begon. Na verloop van tijd bleken de Merels één jong en de Heggemussen vijf jongen te hebben. Tot zijn grote verbazing ontdekte de heer Piek op een gegeven moment dat het Merelmannetje niet alleen zijn eigen jong voerde, maar ook de jongen in het Heggemussenest. Wanneer de Merel aan kwam vliegen met voer, bleken de Heggemussen zich wat 'zenuwachtig' rond het nest op te houden. Enige tijd later begon de Merel zelfs het Heggemussenest te verdedigen tegenover de volwassen Heggemussen!

Er zijn meer voorbeelden van vogels die jongen van een andere soort voeren. Zo werden in 1969 bij het Huis te Vogelenzang jongen van Grote Bonte Spechten gevoerd door een Kleine Bonte Specht en op het zelfde landgoed voerde een Zanglijster een nest met jonge Grauwe Vliegenvangers (Driessen, 1970). Recenter is de waarneming van een Witte Kwikstaart die in 1985 bij Den Oever (NH) jonge Zwarte Roodstaarten voerde (Brouwer, 1988). In tegenstelling tot de andere gevallen werden bij de jonge Zwarte Roodstaarten geen adulte vogels gezien.

Hoewel het moeilijk is om, in menselijke termen uitgedrukt, de diepere beweegredenen te achterhalen voor het gedrag van de Merel, is er wel een mogelijke verklaring. Oudervogels blijken na het uitkomen van de jongen een grote drang te krijgen om deze te voeren. Van Spreeuwen is bekend dat paren wel eens hulp krijgen van een Spreeuw wiens broedsel is mislukt. Bovendien zijn er gevallen bekend van ongepaarde, één jaar oude mannetjes-Spreeuwen die jongen van een ouderpaar Spreeuwen mee helpen voeren. Als verklaring wordt gegeven dat voedergedrag een reactie is op het sperren van de jongen (Gallacher, 1978).

We kunnen veronderstellen dat wanneer door een bepaalde oorzaak jongen van een ouderpaar sterven, de voerdrang in stand blijft. In het geval van de Merel is het mogelijk dat enkele jongen zijn gestorven, zodat er slechts één jong overbleef. Waarschijnlijk kon het Merelmannetje zijn voerdrang onvoldoende bevredigen en is deze op zoek gegaan naar andere jongen om

te voeren en is hij gestuit op het nabijgelegen Heggemussen-nest vol hongerige bekjes.

Literatuur

- Brouwer, R., 1988. Witte Kwikstaart voert juveniele Zwarte Roodstaarten. De Graspieper 8 (1):33-34.
- Driessen, .H., 1970. Twee gevallen van voederdrift, waarvan op jongen van een andere vogelsoort wordt voldaan. Limosa 43 (3-4): 163-165.
- Gallacher, H., 1978. De Spreeuw. Het Spectrum, serie Dieren Dichterbij nr.5. Utrecht/Antwerpen.

E. van Huijssteeden, Gen. Cronjéstraat 107, 2012 JD Haarlem